

Oktober 2017

Alles over het v1B of veiligheidsinformatieblad

Als uw leverancier aan u een gevaarlijke stof levert, moet daar een veiligheidsinformatieblad of v1B bij zitten. In het v1B vindt u:

- informatie over de risico's van de gevaarlijke stof of het mengsel;
- wat u kunt doen om de gevaren van stof of mengsel te beperken.

Alles over het v1B of veiligheidsinformatieblad

Als uw leverancier aan u een gevaarlijke stof levert, moet daar een veiligheidsinformatieblad of v1B bij zitten. In het v1B vindt u:

- informatie over de risico's van de gevaarlijke stof of het mengsel;
- wat u kunt doen om de gevaren van stof of mengsel te beperken.

V1B = SDS

De Engelse naam voor v1B is: safety data sheet (of sds). Een eSDS is een extended safety data sheet, een v1B met een of meerdere blootstellings-scenario's als bijlage

U heeft deze informatie nodig zodat uw werknemers gezond en veilig met gevaarlijke stoffen kunnen werken. Uw leverancier moet ervoor zorgen dat u bij elke stof het juiste v1B krijgt. Toch blijft u er zelf voor verantwoordelijk dat u de juiste v1B's in uw administratie heeft. Als u geen v1B krijgt van uw leverancier, moet u erom vragen.

Waarbij móet u een v1B krijgen?

U heeft een v1B nodig bij stoffen en mengsels die gevaarlijk zijn volgens de Europese richtlijnen. U herkent deze stoffen aan de gevaarsymbolen op de verpakking. Bij mengsels die zelf niet gevaarlijk zijn, maar wel minstens één gevaarlijke component bevatten, kunt u uw leverancier vragen om een v1B. De samenstelling van het mengsel staat meestal op het etiket. Sommige leveranciers maken een v1B voor alle producten, ook als deze niet gevaarlijk zijn.

Wanneer krijgt u een v1B?

- Bij de eerste levering van een gevaarlijke stof. Als de volgende levering meer dan 12 maanden later is, moet u daarbij een nieuw v1B krijgen.
- Bij een update van een v1B dat u in de 12 maanden daarvoor heeft ontvangen bij een levering. Als uw leverancier u geen updates stuurt, moet u zelf regelmatig om een nieuwe versie vragen. U heeft immers de meest recente informatie nodig om adequate maatregelen te nemen.

Hoe weet ik of een v1B in orde is?

Elk v1B moet voldoen aan veel eisen. Om een eerste indruk te krijgen of een v1B in orde is, kunt u de v1B-check gebruiken. Als uit de v1B-check blijkt dat het v1B niet in orde is, kunt u de uitslag direct doorsturen aan uw leverancier, met het verzoek om het v1B te verbeteren.

Oude oranje-zwarte pictogrammen

Heeft u een v1B met uitsluitend de oude oranje-zwarte pictogrammen? Dan weet u zeker dat dit v1B verouderd is. Vraag uw leverancier om de nieuwe versie!

Hoe gebruikt u een v1B?

De informatie in een v1B is standaard ingedeeld in vaste rubrieken. Zo kunt u gemakkelijk de juiste informatie vinden voor uw arbobeleid. De volgende informatie is te vinden in het v1B:

- Productinformatie → rubriek 1, 3 en 9.
- Gevaarinformatie → rubriek 2 en 9, 10, 11, 12, 15 en 16.
- Blootstellingsinformatie en risicobeheersmaatregelen → rubriek 7, 8 en 13; en soms ook in bijlagen.
- (Wettelijke) grenswaarden en DNELs (als van toepassing) → rubriek 8.
- Opslag en transport → rubriek 7 en 14.
- Maatregelen bij ongevallen → rubriek 4, 5 en 6.

U gebruikt het v1B vooral bij:

- de inventarisatie van gevaarlijke stoffen en hun eigenschappen;
- het bepalen van de grenswaarde;
- de beoordeling van de blootstellingsrisico's;

- het selecteren van adequate beheersmaatregelen;
- de voorlichting en instructie aan uw werknemers.

Eigenschappen

In het v1B staan de gevaarlijke eigenschappen vermeld van de stof of het mengsel. Het gaat niet alleen om de risico's voor de gezondheid en veiligheid van werknemers, maar ook om milieugevaren, zoals brandbaarheid of sterke reactiviteit van stoffen. Bij het opstellen van uw risico-inventarisatie en -evaluatie (of RI&E) moet u rekening houden met deze gevaren.

Let op! Het v1B vermeldt niet altijd alle gevaren die kunnen voorkomen. Deze kunnen namelijk ook afhankelijk zijn van de omstandigheden waaronder u de stof gebruikt, zoals de verwerkingstemperatuur, of de combinatie met andere stoffen. Bij sommige brandbare stoffen kan bijvoorbeeld een explosieve atmosfeer ontstaan. Of dat gebeurt, is afhankelijk van de werkzaamheden en van de situatie op de werkvloer. Wees ook alert op dit soort gevaren en neem ze mee in uw RI&E.

Grenswaarden

De grenswaarde is het maximaal toegestane concentratieniveau van een gevaarlijke stof in de lucht op de werkplek. Zo lang het concentratieniveau onder de grenswaarde blijft, kunnen werknemers veilig op die plek werken.

Voor veel stoffen is een wettelijke grenswaarde vastgesteld. Als er geen wettelijke grenswaarde is, moet u zelf een grenswaarde vaststellen. Een richtwaarde hiervoor is de DNEL die in het v1B staat. De DNEL wordt door de leverancier vastgesteld. Meer hierover leest u in de [Handreiking REACH en Arbo](#). Het v1B vermeldt de wettelijke grenswaarde en DNEL van de gevaarlijke stof.

Bij sommige gevaarlijke stoffen is zelfs kortdurende blootstelling niet verantwoord. Of de grenswaarde heeft een absoluut maximum, zodat u niet met een gemiddelde mag werken. In dat geval staan in het v1B 15-minuten-grenswaarden en/of ceilingwaarden.

Let op! Neemt u een grenswaarde over uit het v1B? Check dan in de [database van de SER](#) of dit inderdaad de grenswaarde is met het laagste gezondheidsrisico.

Blootstellingsscenario en beheersmaatregelen

Een uitgebreid v1B (eSDS) bevat een of meer blootstellingsscenario's. Hierin beschrijft de leverancier een of meer manieren waarop de gevaarlijke stof wordt gebruikt. Bijvoorbeeld door uw werknemers, maar ook door uw klanten. Daarbij geeft uw leverancier aan wat u moet doen om de risico's tijdens het werken te beperken. Wat zijn de juiste beheersmaatregelen?

Als u zo'n blootstellingsscenario en de bijbehorende beheersmaatregelen volgt, is uw werkwijze in principe veilig. Maar u moet altijd ook zelf controleren of de maatregelen afdoende zijn. Als het v1B bijvoorbeeld een afzuiginstallatie voorschrijft, moet u zelf beoordelen of uw afzuiginstallatie goed werkt en krachtig genoeg is.

Als u met meerdere gevaarlijke stoffen tegelijk werkt, of deze vlak na elkaar gebruikt, is er sprake van combinatieblootstelling. Als de stoffen een vergelijkbaar effect heeft, moet u de blootstelling bij elkaar optellen. In sommige gevallen kan het effect zelfs versterkt worden bij blootstelling aan meerdere stoffen. Heeft u daarvoor dan wel de juiste maatregelen genomen? De fabrikant houdt hier meestal geen rekening mee.

Let op! De beheersmaatregelen die in het v1B staan, zijn vaak persoonlijke beschermingsmiddelen. Dat is niet per definitie de beste maatregel voor uw situatie. Ga daarom altijd uit van de 'arbeidshygiënische strategie'. De beste maatregelen nemen het risico geheel weg. Probeer dat eerst. Als dat niet kan, ga dan een stapje lager:

1. Vervang de gevaarlijke stof door een niet-gevaarlijke.
2. Zorg dat de gevaarlijke stof niet vrijkomt, bijvoorbeeld door te werken met een gesloten systeem.
3. Neem een maatregel die alle medewerkers beschermt, bijvoorbeeld lokale afzuiging installeren.
4. Geef persoonlijke beschermingsmiddelen aan individuele medewerkers, bijvoorbeeld een gelaatsmasker.

In het v1B staan ook noodmaatregelen genoemd. Wat moet u doen als een werknemer de stof per ongeluk op zijn huid krijgt, of onwel wordt na het inademen van dampen? Welke blusmiddelen zijn geschikt bij een brand, en welke juist niet? Moet u speciale maatregelen nemen als de stof ongewild vrijkomt?

Als u de stof anders gebruikt dan in het blootstellingsscenario, heeft u vier mogelijkheden:

- U past uw gebruik aan zodat het wel overeenkomt met het scenario.
- U stapt over naar een leverancier die wel het juiste scenario met het v1B meeleverd.
- U meldt uw gebruik aan uw leverancier en vraagt hem er een blootstellingsscenario voor op te stellen. In de tussentijd mag u de stof dan niet gebruiken, of u moet maatregelen nemen op basis van een eigen beoordeling.
- U neemt maatregelen op basis van een eigen beoordeling. Neem hiervoor contact op met uw arbodienst of brancheorganisatie, of gebruik een kwantitatieve schattingsmethode.

Voorlichting en instructie

In elk v1B staat:

- wat de risico's zijn van de gevaarlijke stof;
- hoe u er veilig mee kunt werken;
- welke beheersmaatregelen u kunt nemen.

Het is belangrijk dat uw werknemers dit weten en zich eraan gedragen. Zorg er daarom voor dat ze deze informatie in een praktische en begrijpelijke vorm krijgen. Zie voor meer informatie de factsheet '[Voorlichting en instructie](#)'.

Meer informatie

Zeer complete informatie over alle aspecten van het v1B vindt u in de [Handreiking REACH en Arbo](#). Dit is een handig hulpmiddel bij het bepalen van uw arbobeleid voor gevaarlijke stoffen.

Wanneer u werkt met chemische stoffen, moet u ook aan verplichtingen uit andere wetgeving voldoen. Op [Chemische stoffen goed geregeld!](#) checkt u eenvoudig wat u moet doen. Na maximaal 8 clicks weet u precies wat u moet doen.